

SAMPLE  
TRANSLATION

BORIS PINTAR  
(GOJMIR POLAJNAR)  
ATLANTIS  
SERBIAN

PUBLISHED BY: ŠKUC, 2008

TRANSLATED BY: NATAŠA JANČIĆ

ORIGINAL TITLE: ATLANTIS

NUMBER OF PAGES: 147

## Boris Pintar (pseudonim Gojmir Polajnar): Atlantis

### Ja, Klaudija

#### Proleće

Šta mi je to trebalo? Sama sam htela. Bila sam blizu tridesetih i u našem malom gradu su već i ptice na granama pevale o otkucavajućem biološkom satu. Želela sam pažljivog muškarca, koji bi sa mnom razgovarao, koji bi me razumeo, kojem ne bih bila samo ukras, predmet želje ili sluškinja – iako bih i time bila zadovoljna. Bio si umetnik, uzdignut nad svakodnevnim banalnostima. Kada si govorio o slikarstvu, o višku i nagradnji, upotrebljavao si aktuelne fraze, kretao si se u krugovima koji su se nama koji smo bili izvan njih činili glamuroznim, kao što danas tinejdžerkama izgleda učestvovanje na izboru za miss, u realiti šou ili vođenje bezveznih emisija na jeftinim televizijama u industriji slave koja kod nas tada još nije bila razvijena kao pokretačka privredna delatnost. Slavu je bilo potrebno zaslužiti tako da smo mi, propale intelektualke s obožavanjem slušale mladiće masnih kosa dok su govorili o konceptima umetnosti koje su im sastavile uslužne intelektualke, a koje su oni zatim ponavljali na način da su ovi postajali nerazumljivi. Poziv uspešne intelektualke se sastojao u tome da se sakrije iza manje obrazovanog muškarca i da zatim preko njega kao preko trgovačke marke prodaje svoje znanje. Kada bi počela da ga zamara sa stalnim popravljanjem javnih nastupa, on je zamenio svoju copywritersku podršku i nastavio s prodavanjem svoje okrnjene marke. Danas nikome ne smeta ukoliko se ljudi na televiziji hvale svojim neznanjem, pozivaju na linčovanje i kao iz rukava stresaju nova merila pravičnosti, jer za hiljadugodišnje pravo smislene nadoknade za počinjeni zločin još nisu čuli. Demokratija je osvojila medije, tu ideju prosvetiteljskog obrazovanja masa, fabrika snova proizvodi celebritis na Fordovoj traci, novi barbikeni rastu i opadaju kao kosa, s razlikom da za one polovne ne postoji treće tržište kao za automobile izbledele sjaja koje u raspalim Jugoslavijama voze dok ne zardjaju. Napustila sam studije, istorija umetnosti nije nudila razumevanje slikarstva, onakvog kakvog smo poznavali iz kafane Union, već pamćenje podataka i razlikovanje svih francuskih romanskih i gotskih crkava, uz premalo spekulacije! Zaposlila sam se u knjižari na odeljenju za umetnost. Na taj način sam ostala u kontaktu sa svojom strukom i verovala da je prodavanje priručnika o umetnosti zahtevnije od prodavanja turističkih vodiča ili kuvara. Kao mala, sanjerala sam o tome da ću postati doktorica. Pročitala sam sve doktor romane. Govorili su više o ljubavi nego o medicini, i u njima su se doktori venčavali sa medicinskim sestrama u šta nisam sasvim verovala jer su u zdravstvenim domovima i bolnicama svoje medicinske sestre dosledno oslovljavali sa vi i održavali sa njima služben odnos. Lekari su imali pravo na svoje mišljenje, koje neguju profesionalci, o tome da je njihov poziv najvažniji i najzahtevniji, da se bez njih ne može jer su uvek nekome potrebni. Dobar je osećaj da pomažeš drugima, i kada ti idu tako na živce da bi ih utopio u kašičici vode, dok sam u sebi govoriš: pa gospodjo, jednom ipak mora i da se umre. A uvek te neko moli za pomoć. Ili

nešto učiniš, ili ne. Nemamo ni vremena ni mogućnosti da bismo preispitali smislenost svojih postupaka, kada je i ovako i onako očigledno humano, pa čak i onda kad bi ljude rezali na komadiće. Kada sam počela da prodajem knjige o duhovnom preporodu, o odricanju od jastva i vezanosti na materijalni svet radi napredovanja ka kosmičkoj svesti, često puta sam se pitala, obmanjujem li ljude prodavajući im spasenje u odricanju od sveta? A oni su me s takvim oduševljenjem pozivali u svoje jedine spasonosne misije, da sam spoznala kako im zapravo pomažem. Na prijemni ispit iz medicine nisam mogla jer sam imala u gimnaziji loše ocene iz matematike i fizike. Razmišljala sam o psihologiji. Psiholozi su kao što je planirao car Jozef II., sveštenici koji savetuju ljudima kako održavati odnose kojih su se oni sami odrekli. Nepokolebljivi u celibatu, oni prodaju stabilnost brodolomnicima u vihoru. Skrivećki se nasladjuju s čokoladom koju izvuku iz paketa pomoći. Naslada pri razdavanju nadoknadjuje seksualno zadovoljstvo, kada već ne mogu da se odreknu šećeru. Uplašili su me statistikom, da je neću položiti, jer sam se već kod matematike jedva izvukla. Nakon što sam neko vreme radila u marketinškoj agenciji upoznala sam živu psihologiju: uveriti kupca da mu je taj proizvod koji reklamiramo potreban, jer će povećana prodaja pokazati da nas naručilac treba. Prodajamo želje, ponavljali smo za vodjom projekta, filmskim režiserom bez filma. Proizvod, želja, potrošač, naručilac, bile su filozofske kategorije, a reklamni oglasi umetnost. Radili smo odlične spotove čiji su autori imali svoje umetničke prohteve, a namera kratkih filmova bila je da uveri što više ljudi da kupe neki proizvod. Svaki roditelj zna kako je teško odvratiti dete od slatkiša koji se lepe na čula za ukus, dok se ne pojavi sledeća reklama na programu, i kako ga je teško naučiti da pere zube. Ja sam tada, kada je moj sin počeo da poseže za bombonama i kada su se u medijima pojavili predlozi da stomatološke usluge za decu više ne budu besplatne jer bismo na taj način decu bolje vaspitali da više paze na svoje zdravlje, radila na oglasima koji su mališane uveravali da život bez lizalice nije potpun život, da će brze porasti ako budu jeli čokoladu, da će imati čvršće kosti ako budu redovno konzumirali tu mlečnu pločicu, kojom su ih majke u strahu pred osteoporozom kljukale kao veštica Ivicu. Sve je postalo proizvod koji smo prodavali: ministrove sportske noge, predsednikovu ćerku, roditeljsku ljubav, dečiju sreću, plavo nebo i vazduh koji udišemo. Utoliko je još razumljivo zašto preovladavaju reklame za praškove za pranje i sredstava za čišćenje koja su nam svima potrebna a kupujemo ih uglavnom mi žene, koje smo nakon pranja i čišćenja naveče tako umorne da smo sposobne još jedino da prihvatimo sliku vedre domačice i majke koju nam omogućavaju čudesna sredstva koja će sve to uraditi sama dok se mi posvećujemo deci sa slatkišima, a koji su sledeća tema reklama, onda, kada su deca već zaspala. Pitam se, zašto nakon praška slede ulošci koje upotrebljava polovina od polovine gledaoca i to samo nekoliko dana mesečno. Da li je to jedno od najvećih tržišta – jeftini komadići papira i vate - ili je to tržište moralnih vrednosti? Zašto ne reklamiramo toaletni papir koji je bespolan i bez starosti, i kojemu je neproduktivnost jedini cilj? Da li svi ti nebesko laki ulošci upozoravaju na nečistoću žene, na izvorni greh, manjak falusa, na izvornu ranu, koja krvari. Moramo li u oglasima tražiti filozofsku dubinu civilizacije: prašak za pranje kao simbol moralne čistoće, uložak kao simbol nečistoće, čokoladnu pločicu koja simbolizuje raj. Žena je kriva za greh kojeg neće nikada oprati. Zato je kažnjena radjanjem produkata. U marketingu smo se igrali psihologa, umetnika i filozofa. Pitala sam se zašto prodajemo bolest da bi zatim nudili zdravlje? Premda je

svima jasno da je tržišna privreda trgovina. Bez novih produkata nema novih radnih mesta, bez novih porodica nema novih produkata. Po elektronskoj pošti sam dobila Upperevo pismo, koje je upozoravalo žene da izvesna preduzeća u uloške dodaju azbest da bismo jače krvarile. Pošaljite dalje! Nisem ga poslala. Otišla sam iz firme koja je živela od prodaje reklama za uloške. Ni na jednoj etiketi na ulošcima nisam primetila da je kao sastojak naveden azbest. Zbog azbesta su obnovili evropsku palatu i zbog njega umirući azbestovci dobijaju odštetu. Postoji gomila institucija koje su pozvane da kontrolišu proizvode na tržištu i ako primete da je zakon prekršen, odgovornima se sudi a da pri tom ne morate biti avganistanska žena gerilka koja se pod talibanima uči da čita. Koliko bi radnih mesta izgubili time, koliko bi bilo gladne dece, kada bi im prestali nametati slatkiše zbog kojih su predebeli, pomoć kolikog broja ljudi bi bila nepotrebna kada bi se smanjila prodaja droga, i koliko bi manje bile potrebne intervencije bolnica ili preparata farmaceutskih preduzeća kada bi se smanjilo obolevanje od raka na vratu materice? Uložak je simbol konzumatorke sredstava za čišćenje, zdravstvenih usluga ili alternativnih terapija. Bolesti ženskih reproduktivnih organa događaju se u vreme kada je žena obavila biološku funkciju i postala korisni potrošač usluga. Vratila sam se knjigama.

Želela sam da doprem do sveta u kojem sama nisam uspela. Pored emancipacije je još uvek postojao i klasični put da upecam nekog iz tog sveta. Zvali su nas art pičke jer smo lovile umetnike koji su tražili ribe za avanturu i verovali smo da ćemo biti Vegove stajačice nakon muva jednodnevnica koje su postale suvo cveće zajedno s marmeladom na koju su se uhvatile. Znala sam da se muškarci boje uspešnih žena koje bi mogle da budu pametnije na područjima kojima su se oni ponosili. Ali jednakopravnost je barem toliko preoblikovala odnos između polova da sada žene mogu napraviti prvi korak a da im pritom ne povrede muški ponos. Nije potrebno da se više igramo devojčica koje u strahu od trudnoće plašljivo stiskaju kolena pred besramnom muškom agresivnošću. Tableta za kontracepciju je u društvene odnose unela više promena nego proleterska revolucija, kada je ženu iz pasivne pretvorila u aktivnu. Medjutim, obnovila je takodje i strahove od razuzdane ženske seksualnosti, čiji je odsev život gejeva, koju hrišćanstvo kroti s devičanskom čistošću, a televizija s nevinim ulošcima. Žena je nakon kontracepcijske pilule bahatkinja koja u orgijastičkom zanosu kastrira vlastitog sina. Sanjamo je kako se predaje djavolu koji ima kopito umesto uda. Bakus je nasledio Ozirisa, a Krist Dionisa. To je drugo ime za oca, za isti nezasićni pol koji u zanosu pojede glavu sopstvenog ploda.

Bila je jedna od onih kućnih zabava kod tvog kolege s akademije na kojima se puno govorilo o težnjama u savremenoj umetnosti i o tome kako obmanuti trendove Zapada, koji je sebe postavio za arbitra umetničkog novuma, dok je Istoku dodelio ulogu više ili manje izvornog oponašača, premda je Zapad trebao udarce varvara s onu stranu veletoka, kao i nove kupce, jer je svoje zasuo proizvodima više nego što su ih ovi mogli da ih potroše i to je bio trenutak pobede Istoka za umetnost marketinga, planiranja, slovensku osećajnost, seksualno potkupljivanje. Produkt sâm je bio već dovršen, bila mu je potrebna samo nova ambalaža. Individualni umetnički potez

iscrpio se u modernističkoj razgradnji, umetnost je postala dizajn koji je uspeo da prekrije svoju prirodu, kada se spustio do primitivnosti koja se zvala primarnost.

Rasprave, podkrepjene alkoholom i drugim drogama završavale su se iskonskim seksom, kada se činilo da nije važno ko je s kim, premda smo se celo veče brižljivo nameštale da bi bile u pravo vreme na pravom mestu, za šta je bilo potrebno obaviti više dvoboja sa suparnicama. Pripalila sam ti džoint kada si ga urolao i sela sam pored tebe da bih se u nesvestici naslonila na tebe kad kružeća trava bude ugasila učenu raspravu u kojoj si dobro ponavljao misli svojih kolega, iako ih nisi uvek razumeo. Privlačile su me tvoje kestenjaste koverče, gusta talasasta kosa ti je prekrivala vrat i čelo, retke dlake na belim grudima i rukama su me podsećale na dete, imao si napola otkopčanu košulju spuštenu preko pantalona i zavrnutu rukave. Oblačio si se umetnički frivolno, zimi si nosio bele pantalone a leti crne, volela sam tvoj osmeh, koji je bio iskreniji nego morbidna umetnost sa kojom si želeo da uspeš, kao i tvoju donekle sportsku figuru – na sport ste gledali kao na malogradjansku površnost, surogat za dubinu. Počeo si već da se zaokružuješ kao jagnješce kojem po zimi izraste vuna, za razliku od drugova, koji su se savijali kao zavisnici i verovali da svojom telesnom nezanimljivošću izražavaju višu vrednost umnog, na koju padamo mi, art pičke. Pošla sam za tobom u kuhinju kada si otišao po novu flašu votke u frižideru, i kada si otvarao zamrzivač, ovila sam ti ruke oko trbuha i preko košulje sam te nežno ugrizla za ledja. Nisi me mogao odbiti, jer smo mi art pičke na tim zabavama bile kao čokoladni ukras na jelci kojeg je trebalo pojesti pre nego što bi otpale iglice a jelka završila u kaminu ili na djubrištu. Ostali su pokloni s kojima smo se naizgled diskretno hvalile sledeće godine. Ljubio si se hladno, kao da si naučio iz porno filmova koji uvodne prizore skrate do minimuma. Sledeće korake sam sama morala da preuzmem. Otkopčala sam ti pantalone, skinula bokserice sa srcastim dezenom, napola sam ti ga dignula jezikom, položila sam te na pod, na koji si legao na ledja i buljio i plafon, kao žrtva prepuštena svojoj sudbini, sela sam ti na stomak, drkala sam ti kurac i tvoju ruku vodila do svoje mačkice, u nju umočila prst da bi osetio kako je mokra i topla, legla sam pored tebe na hladan pod da bi me uzeo kao što hrišćanin uzima ženu. Pritiskao si me svojim širokim, mekih telom, ali nisi našao put, bio si stari momak, kojeg iskusna ruka nije poučila o tajnama ljubavi. Htela sam da ti pomognem, kada si odjednom kriknuo i naglo ustao. Sve što sam videla je bio tvoj u sebe uvučeni penis, a ti si mi okrenuo prorez svoje zadnjice u koji je doticala ledena voda iz otvorenog zamrzivača koji je osvetljavao našu prvu romansu. Uzeo si flašu votke i natočio sebi pola čaše, ispio si je u jednom gutljaju i opravdao se alkoholom. Razumela sam, i ja sam bila umorna, seksualnost je igra želje a ne mrcvarenje pred frižiderom. Prstima sam utešno prošla kroz tvoje koverče i naslonila ti glavu na svoje grudi. Kod mene si siguran, čuvaću tvoj strah, tvoja umetnost je važnija od biča.

Navezao si se na mene, nisam te ugrožavala svojom seksualnošću, bila sam drugarica s kojom si mogao da razgovaraš o svemu, zajedno smo sve radili, izbegavao si jedino to da bismo ikad bili zaista sami, da bismo sami proveli vikend, išli sami na izlet ili odmor. Uvek smo imali oko nas

društvo prijatelja, kolega, školskih drugova, poznanika, stranaca, porodica. Ideja pustog ostrva u dvoje bila je zastrašujuća poput kastracije, uvek smo se iscrpljivali posetama prijatelja, zabavama, izložbama, muzejima, arheološkim nalazištima, trčkanjima od mesta do mesta, sve te je zanimalo, tako da nije bilo vremena da bismo bili jedan s drugim nasamo i da bismo se dodirivali samo zbog nas dvoje, da bi me voleo kao svoju najdražu sliku. Učila sam da budem ponizna, seks nije najvažnija stvar u životu, to je poza mačo muškaraca, a i oni retko nagrade žene za koje se smatra pristojnim da su zadovoljne s onim što dobiju. Muškarci hoće, žene neće – gde su ti muškarci – kada bi znali koliko ih želimo, još bi i oni postali tetke! Skoro sam prihvatila gledište kako je seksualnost samo stvar začeca, ali umetnički krugovi su imali prevratan odnos prema veri koju su uzimali kao uspešniju suparnicu. Kada bi me uzbudio svojim mirisom, zadovoljavala sam se rukom.

Retko smo imali polne odnose, ta veza reči je označavala upravo to – očekivano ponašanje bez čežnje. Brzo, kao istrebljivanje na koje sam te morala podstaknuti, a zatim nagraditi milinom kao dete kada mu brišem guzu. Imala sam puno strpljenja i razumevanja za neuspele pokušaje, samo da bih te dovela do kratkog uspeha. Tebi nije bilo potrebno da se trudiš, moja nagrada je bila ako se tebi digao, kao da sam rugoba koja treba biti počašćena ako neko uopšte trzne na nju, tako da sam mogla sestiti na njega i biti zadovoljna da si svršio. Prihvatila sam žrtvu koju mi je istorija namenila. Osim tvoje mame, bila sam jedina žena koja je mogla da te vidi golog i koja te je kupala u kadi.

Muškarci su bili kurcocentrički. Komadić odvratnog mesa postao je središte Narcisovog zanimanja. Rasipnička kultura je bila popustljiva i nazadujuća, a njen rezultat bila je bolesna samodopadljivost koja je pojedinca razrešila dužnosti prema zajednici i prema bližnjem, te na mesto ubijenog oca postavila zahtev trenutnog zadovoljenja osnovnih potreba. Fiksacija na dupe se već od detinjstva pounutranjila, kao zakon čokoladnih pločica. Želja za polnim organom suprotnog pola je zamršen proces odrezivanja i odricanja, dok nazadovanje ka zadnjici ne traži ništa drugo osim naduvavanja vlastite sujete. U San Francisku su već trećina muškaraca topla braća. Sida taj požar nije ugasila već ga je ulaskom u javnu komunikaciju čak rasplamsala. Svi muškarci naginju ka tome da postanu pederi, kao majmuni ka preteranom drkanju. Civilizacija je ugrožena, rimska je propala zbog pomanjkanja seksualnih zabrana, dok je nije spasio Isus. Mi žene smo pozvane da spasimo Zapad, i zaštitimo muškarce pred nazadovanjem, da ih zaštitimo od njih samih i da ih naučimo šta je prava ljubav, a to je ljubav između muškarca i žene. Mi umetničke pičke smo izvodile hetero posvećenje mladića u toj eri samodopadljivosti. Tako smo bile izjednačene sa njihovom javnom višom vrednošću. U krevetu su bili nejak i kao dojenčad, mi smo bile terapeutkinje koje smo usmeravale njihove porive. Od kada sam napustila faks nisam čitala nikakvu drugu psihološku literaturu osim odgovora u časopisima koje su psihološki savetnici nudili svojim čitaocima. Iškoloval me je život. Kao prodavačica nisam dobro zaradjivala, menjanje likova zavodjenja nije jeftino. Postala sam tvoja devojka i štitila te od

istopolnosti, što smo znali svi osim tebe, ali ljude ne zanima šta je ko, tu smo vrlo tolerantni, zanima nas šta ko sebi dozvoljava da bude, u tom smo slučaju manje trpeljivi, posebno kada su ugrožene naša kultura i jezik. Verovala sam u razvoj ličnosti, u zakasneli seksualni razvoj, onako kao što verujemo da u čoveku postoji dobro koje ćemo uspeti da probudimo ispod naslaga izvitoperenosti. Kako bih te inače volela, kako bih svoj život vezala za nekog ko mi to ne bi uzvraćao? Potisnula sam vlastitu seksualnost u čekanju na tvoj preobražaj, na to da ćeš prestati da crveniš pred muškarcima a uzmičeš preda mnom. Bolje si se slagao s mojim ocem nego sa mnom. On te je cenio jer si znao šta hoćeš i to si takodje i postigao. Za njega si bio međunarodno priznat umetnik, za šta si važio kod kuće nakon izložbe na razmeni studenata. Ja nisam nikad bila vredna, ništa nisam završila, ništa postigla, mi žene smo bile samo starateljice o potomstvu. Podržavala te je i moja majka, koja me je neprestano učila da za porodicu treba trpeti, da se treba žrtvovati, jer žena bez porodice nije ništa, žena bez muškarca nema vrednosti, čak i onda ako je on muško samo na papiru. Šta je život drugo, nego slika onog što ostane kada strast mine, ako je ikada i postojala. Romani i TV serije ga ne kopiraju, već mu daju ono što mu nedostaje. Od obećavajućeg umetnika postao si reklamaš i bez obzira na to koliko si sebe uveravao da ćeš podrediti oglasnu industriju, zapravo je ona tebe. Na kraju je uvek naručilac bio onaj koji je birao, iako nije čitao ni Frojda ni Lakana. On odlučuje šta moraš da popraviš i svoje ideje ćeš menjati onoliko dugo, dok ne zadovoljiš njegov ukus. Tvoji proizvodi su bili vrhunski, talentovanost je božiji dar koji ne prolazi, a ipak si bio samo deo industrije gde je jedina trajna vrednost bila dobit. Mom ocu je svaki peder bio vredniji od ćerke od koje je očekivao da će brinuti za njega, što se i potrudio da pokaže u svakoj prilici. Počeo si prvo da oblikuješ za prijatelje, zatim plakate za umetničke događaje, potražnja je rasla i pritalo je sve više novca koji bi nam omogućio da bi živeli na svom, ali ti si se kod mojih roditelja, gde smo živeli u potkrovlju, jako dobro usidrio i nije ti se žurilo. Bio si njihov ljubimac, sin kojeg su želeli. Otvorio si svoje preduzeće koje je počelo da cveta tako da sam te vidjala sve redje. Planirali smo decu. Ne znam da li si ga ti zaista želeo, moj otac je hteo naslednika, tvoje stvaralaštvo ti je značilo više od porodice, da li si nameravao da mi daš dete namesto sebe kojeg si mi sve više uzimao?

Radovao si se naraštaju, posvećivao mi više pažnje, bio si drag kao na početku kada smo se upoznali, i obasipao si me nežnostima da bi mi se iskupio za svoj prvi neuspeli pokušaj i poklanjao mi uvek nove artefakte svojih umetničkih težnji. Vozio si me na preglede i vraćao se po mene nazad, jer nisi imao vremena da bi tamo sačekao, nosio si mi cveće i praline, ono što vi nekonformisti pre niste radili. Većinu stvari za bebu, odelca, krevetić i kolica, smo dobili od tvoje sestričine, koja ih je čuvala za tebe. Cela porodica je čekala na potomka i s tom brigom oko njega su imali više posla nego nas dvoje. Zasipali su nas savetima i predmetima, tako da nismo više imali gde da čuvamo ni jedne ni druge. Svi se razumeju u vaspitanje, šta dozvoliti, šta nuditi i šta zahtevati, čak i oni koji nikada nisu imali dece. Čemu onda toliko tužnih priča, kada svi znaju kako novog čovečuljka razviti u prijatnog, uslužnog i korisnog člana ostrvske zajednice realiti šoa? Otkuda toliko zlostavljane dece, ili one umrle od predoziranosti, onih koji seksualno odstupaju, tako da nam je potrebno tajno društvo za podruštvljavanje potencijalno izopačenih.

Čitavo brdo saveta o pravoj meri je prekoračilo svoju vlastititu. Previše dobronamernih želja, razumevajuće potpore, uravnoteženih uloga. Savršeni život je naporan, svaku skladnost nagrizava potreba za razvratom, izivljavanjem, mučenjem sebe i drugih. Odraslima nije dopušten slom, odgovorni smo za sebe i za druge, ako to nismo sposobni, možemo biti kriminalci ili ludaci, ali za nas nema otkačenja, koje je rezervisano za decu, starce, bolesnike i hendikepirane. Odraslima se ne sme srušiti svet, jer još nismo uplatili dovoljno penzija saučešća koje bi ugrejale poplavele noge koje štrče iz kartona ispod čelične mreže osvetljenih izloga prodavnica visoke mode. Da li bih podnela pogled na sopstveno dete kako se greje na ventilatoru podzemne garaže i hrani kiselim vinom iz tetrapaka, pogled na sebe, kako se pokrивam starim časopisima, da slana ne bi uzela ono što se ja sama nisam usudila. Nema kuće za beskućnike, kada imamo toliko različitih domova gde gomila stručnjaka brine za dobro raspoloženje svojih štićenika, za njihovu zabavu i razonodu, i uverava ih da ne smeju pasti u apatičnost. Nema doma za slomljene. Realiti šou nas štiti od njih.

Bili smo moderan par i hteli smo da budemo savremeni roditelji, otvoreni, napredni, kreativni, podsticajni, drugačiji nego što su bile naše porodice iz srednjeg sloja koje su se držale vrednosti iz oglasa: Auto, na kojem će vam komšije zavideti! Kao avangarda oblikovali smo se tako da se suprotstavljamo ustaljenosti, sve dok je nismo i sami počeli ponavljati u sve okoštaliem obliku, kako bi prikriji da naša analiza nije donela rešenje. Posredovani obrasci su bili deo našeg bivstva, iako smo nosili pocepane hlače poprskane slikarskom bojom, počeo si polako da oponašaš oca.

### *Leto*

Kao otac novog vremena, bio si prisutan pri porođaju. Muškarac koji deli iskustvo čuda rođjenja sa ženom, malo nezaštićeno biće koje priziva tvoju ljubav, kao što sam je i ja, znojna i krvava. Tvoje oduševljenje nad malenim bilo je tako veliko da si ga hranio, kupao, ljuljao, pevao mu uspavanke. Međutim, ustajanja usred noći su te ubrzo umorila, imao si posla i važne stranke, a ja sam ostajala kod kuće i bilo mi je lakše. Nikada nisam spavala više od tri sata bez prekida. U početku si se vraćao iz studija dovoljno rano da si se igrao sa njim pre nego što je išao na spavanje. Tokom vemenā, počela sama sama da mu dajem poljupce za laku noć u tvoje ime, a ponekad se dogodilo da čitavu sedmicu nisi obratio pažnju na njega, sve dok te nije omeo u tvom obredu čitanja nedeljnog priloga. Još dugo vremena nakon porođaja sam ti bila neprivlačna. Rana mi je brzo zarasla, brzo sam se vratila i na svoju predjašnju težinu, redovno sam se bavila jogom i bila sam u dobroj formi, i telesnoj i duhovnoj. Pravila sam ti voćne kupove sa urmama, orasima i medom, ali ti je mama poverila, kako mi žene, nakon porođaja nemamo seksualnih potreba, jer imamo dete. Postajali smo sve više i više normalna porodica, od kredita do kredita, deca porastu i odjednom postanemo svesni da više ne podnosimo partnerovu blizinu. Ja sam ostajala kod kuće



dok je mali preboleo dečije bolesti, čekala sam po dečijim dispanzerima i obilazila pedijatre kada bi usred noći iznenada dobio temperaturu. Ti bi samo odvratio da je to normalno, okrenuo se na drugu stranu i zaspao. Morala sam moliti oca da nas vozi kod dežurnog lekara. Po čekaonicama sam slušala roditelje kako se hvale koliko je njihovo dete pametno, talentovano i uopšte u svim pogledima iznad svojih vršnjaka, što je bilo potrebno pripisati bilo naslednom materijalu, bilo savremenim vaspitnim metodama, a u oba slučaja svakako njima samima. Postavljala sam mu zabrane, učila ga redu i radnim navikama, ti si mu dozvoljavao da ih krši, ja sam bila ljuta, ti si bio zabavan, ja sam bila dosadna, ti si bio moreplovac s ostrva s blagom, ja sam bila naporna, ti si bio ispovednik koji samo mirno sluša, vitez koji se prikrade kada padne noć i koji se raspline kao dobra vila kada se pojave prvi sunčevi zraci.

Tvoj posao se širio, dobijao si zahtevne narudžbe velikih preduzeća. Kupovao si nove kompjutere, programe, bili su ti potrebni saradnici, ali ni jedan te nije mogao zadovoljiti. Ukoliko je bio dobar, nije dugo želeo da radi za druge. Ako je bio loš, za popravljane njegovih grešaka ti je trebalo više vremena nego da si sam to napravio. Kao svi novi privatnici, sve si želeo da napraviš sam, nikome nisi verovao, jer svako koga budeš uputio u posao, ubrzo će postati tvoj protivnik. Uštedećemo novac, jer samo onaj ko je sam počeo svoj posao zna koliko je teško doći do tačke kada možeš zaraditi toliko da ti nešto ostane i za ne-poslovna ulaganja. Sagradićemo kuću na osami, a blizu grada, gde ćemo živeti svoj porodični život barem krajem nedelje, jer već sad si radio noću, zato što si tokom dana imao sastanke. Za menadžere velikih preduzeća je potrebno odvojiti vreme, oni vole da se druže s umetnicima kako bi bili deo elite, malo boemstva i neformalnog oblačenja rasterećuje njihovu napetu svakodnevnicu između prodajnih i kupovnih razlika i tržišnih uloga. Umetnici žive u svom svetu gde realnost ne ometa njihovo stvaralaštvo, dok se oni s druge strane bore za život, u borbi koja samelje svakog ko nije pre njih već samleo druge. Nisu znali da su te sa svakim svojim ručkom na golf igralištu, sa svakom kafanom u koju ste izašli oslobodivši se stega rutine, po noći oduzimali meni, kada sam spavala sama s detetom. I kada su te krajem sedmice počeli pozivati na lov na medvedice ili sabljarke, naša kućica se činila potpuno besmislenom. Nalazila sam ti pomoćnike da bi se ranije vraćao kući, da bi video sina pre nego što je zaspao, međjutim ni sa kim nisi dugo izdržao. Sanjario si o međunarodnim kontaktima i u isto vreme obavljao poslove sekretarice i grafičara. Direktori čija te je moć očarala, znali su da je uspešno upravljanje - upravljanje drugima da rade za njih, i kada su govorili o svojoj preopterećenosti mislili su takodje i na poslovne zabave, sport, kulturne događaje, jedrenje, kao i na posećivanje novonastalih spa i wellnesa, kako su sada nazivali toplice, u koje su svojevremeno odlazile penzionerke, i teretane u kojima su bildovali snagatori. Imali su svoje privatne trenere sa oblikovanim telima na koja su gledali kao na svoj lik u ogledalu pri tom znajući da im položaj omogućava konzumaciju tih mišića u onoj meri u kojoj to žele. Bili su fit i pazili su na protivstres, da ne bi nakon četrdesete doživeli infarkt, kao njihovi prethodnici koji nisu sebi tako izdatno priuštiti zdravlje. Ti nisi imao vremena za sport, niti za toplice, ni za masaže, nisi imao nikoga, ko bi s tobom rastezao sajle na mašinama, koje su zamenjivale telesni napor. Zbog kasnih večera si postajao teži, imao si povišen šećer i pojavile su ti se srčane aritmije.

Umetnička dunda, samo da te prihvate oni kojima si predstavljao znak uspona u društvu za koje je stara buržoazija navodno bila kulturna. A kako bi mogao postati jednak njima koji su zaradivali stotruko više od tebe, koji su imali stotinu zaposlenih više, hiljadu puta više, ljudi od kojih smo svi zavisili. Rad je postao bezvredan, radile su mašine sposobnije od ljudi, jedino što vredi jeste kako unovčiti tu bezgraničnu produktivnost. Glavna delatnost visokotehnoloških poslova je trgovina i stvaranje zamene za smisao onim nepotrebnim ljudima na novim radnim mestima, o čijem značenju je bolje i ne pitati. Menadžeri, koji su se svojevremeno zvali mešetari, prodavali su nomen, iz jednoga su stvorili dva i utemeljivali su svoju nepogrešivost pod maskom privatnog kapitala koji se po privatnosti mogo uporediti sa sovjetskim solhozima. Multinacionalna kompanija je bila privatnija od države i menadžer koji uspešno prodaje šećer medju dečijim zavisnicima, bio je važniji od naučnika koji se trudio da izleči šećernu bolest. Nijedna klasa nije mogla da preživi bez trgovačkog dela u balonu kapitala koji se sagrejavao, koji je grizao svoj vlastiti rep, za kojeg smo se molili da ga pastir ne pogodi s praćkom. Dečko, hoćeš bombonu? Država, sluškinja koju u ime poreskih obveznika koristimo umesto pljuvaonice sa uzajamno zavisnom zgradom koja je stvara, kao što je ova svojevremeno stvorila nju, održava perpetuum mobile smisla. Bez njene organizacije bismo bili vučija deca.

Tvoji naručitelji, koji su kupovali crne božićne jelke da bi bile u skladu sa njihovim hromiranim stanovima, jer su se bojali da je boja španski kič, postali su deo naše porodice i sa njima si večerao češće nego s nama. Krajem nedelje smo postajali tvoj servis, praonica, spavaonica i opuštajuća dečija igraonica, zbog deteta smo više stvari radili odvojeno, bila sam dadilja, kada si negovao društvene kontakte koji su donosili posao. Ručkovi, večere, prijemi, privatne zabave i druženja u stilu engleskih muških klubova, koje su dame prihvatale kao uživanje cigare, dok su se zapravo predavale toploj čokoladi. Zečice koje prodaju duvan su predstava naroda o onome šta žele oni koji sebi mogu priuštiti sve, a oni zapravo beže od tih malih tela s pukotinom koja ih prate iza svakoh ugla. Istraživačko novinarstvo je oduvek pisalo o prostituciji devojčica, ona koja je podrazumevala dečake bila je tabu. Nismo govorile o dečacima kojima su se tek počeli razvijati mišići i nicati brada, i koje su očevi pozajmljivali za rituale prelaska u odraslost da su sami okusili plodove svojih kompanjona. Mi majke, koje smo ih odgajale njima na ponos, znale smo da će, kao što je nekada vojska bila dužnost plemićkih sinova, oni biti pozvani na probadanje dupeta s bajonetima. Hoće li ih naša ljubav očvrtnuti za zloupotrebu dečaštva kada budu postali naši vrli predvodnici? To nije bilo prodavanje, to je bila ljubav, ona koja je nama nedostajala kao u katalonskom visokom društvu, gde su dostojanstvenici po selima sakupljali dečake. Svako bi izabrao jednog i neki pater bi ih venčao u zajedničkom obredu a ovaj bi ga zatim zaposlio kao svog adjutanta koji je bio njegov muž pred Bogom. Zakon osudjuje mnogoženstvo, a imati vezu i s muškarcem i sa ženom je sasvim prirodno, zar ne? Feudalizam, večno vraćanje istog, preglednije je od slobode, jednakosti i bratstva. Gospodi je dopušteno ono što je drugima zabranjeno, oni zastupaju želje i fantazme svih, a svakoga ko bi se drznuo da sebi priušti više nego što pripada njegovom statusu bi nemilosrdno potukli, kao što se događalo gradjanima. Kneza su obasipali bezgraničnim blagom da je živeo kao u raj, princeza koja se zamku

okruženom stubovima hrani samo kolačima, zadovoljena je i vitka. Htela sam te u svom krevetu, moje zavodničke spretnosti nisu više funkcionisale, zadovoljna bih bila i sa seksom na brzinu, kada muž niti ne skine pantalone, kada se isprazni ili obavi svoju mesečnu dužnost, kada se okrene na stranu ili zahrče, ili pojebe ženu kako bi joj se izvinio za uvrede i šamare koje joj je prilepio samo zato da bi se sjedinili, da bih osetila kako te privlačim, na trenutak bi se pretvarao da te uzbudjujem, da me želiš, tvoje silovanje bi mi pomagalo više nego pažnja, pokloni i izgovori zbog kojih nismo zajedno spavali više od pola godine. Ne znaš kako se oseća žena koja ne može uzbuditi dragog, a kojeg zbuni svaka izbočina na prednjoj strani farmerki. Svojevremeno su pisali rasprave o polnoj nemoći, sada su grižu savesti zamenili mladi prostitutki, koji im dokazuju njihovu potenciju. A ko će nama pokazati našu privlačnost, kada se naše telo, privezano uz šporet počinje topiti, i ako nam muž kao muzi ne pokloni dvorac pun seljačića ludog kralja? Socijalizovala sam te, ali te nisam izlečila. Zato sam pristala na spletku, koja će mi te vratiti kada budeš ponovo proživeo teško potisnuto iskustvo iz detinjstva, zbog kojeg bežiš od mene i zbog čega ćeš mi se vratiti da se stopimo u želji. Bežao si mi, nisam više mogla dalje, nije moglo biti gore. Potpisala sam da sam svesna eventualnih neplaniranih posledica, jer sam verovala u moć tehnologije i psihologije, videla sam već toliko nesreća, rezultati su se mogli nadzirati, iako nisu uvek bili i poželjni. Potpisala sam, jer sam ti htela dobro, pomalo iz osvete, jer si od mene napravio ženu radi šale, i za kojom ti je srce kucalo sve manje. Leti si se vozio skuterom u studio jer je saobraćaj u gradu postao nesnosan, otkada smo blagostanje osamostaljenja pokazivali utrostručavanjem voznog parka uz pomoć kredita najboljih komšija, a samosvest države hiljadugodišnjeg sna s automobilskim palatama, kako su pre sto godina nazivali garažne kuće koje su sada kao rakaste pečurke prekrivale zelene površine. Na Volvu koji je prošao kroz crveno i udario te na raskrsnici se nije puno poznavalo. Imao si povredjenu glavu, slomljeno rebro, rane na rukama i nogama, gde nakon drugotrajnog zaceljivanja nemaš više pigmenta, i kao što se kasnije pokazalo kada si se želeo baviti sportom, bio ti je povredjen i meniskus što ti je onemogućavalo daljne napore i tvoja spotska faza se brzo završila. Bio si mesec dana u bolnici gde sam te svaki dan posećivala, tamo sam bila zaštićena od tvojih poslovnih partnera, jer niko nije dolazio. Kada su te otpustili iz bolnice, morao si mirovati, zbog vratne ovojnice i povijenih grudi si se teško kretao, svaki rad ti je oduzimao puno vremena i bol ti je nije dopuštao da celu noć sediš za kompjuterom. Naš život se odvijao u delićima, imali smo manje novca ali smo imali tebe, bolesnika, i verovali smo da ćeš ozdraviti i da će sve opet biti dobro.

Mi Slovenci materijalizujemo psihoanalizu preko saobraćajnih nesreća. Englezi probadaju penis s iglama medju zubima, da prokrvari, kada ostvaruju simboličku kastraciju. To rade jer im plaća Evropska Unija, premda prema kontinentalnoj dvosmislenosti i lapsusima uvek zadržavaju izvesnu ciničnu distancu. Španci prate engleski empirizam u stilu katoličke barokne tradicije. Drvene figure s tvrdim kurcem à la ikonografija Inka, jebu se u flaši žestokog pića u kafani pored suvih svinjskih papkova i kolenica. Takodje i Špance plaća Evropska Unija a oni veruju poput inkvizitora crne legende koji uživaju dvostruki transfer. Pedere leče samozvani normalni heterohomići. Kao i Slovenci, prodali bi i mamu, bolje reći, mama bi prodala još i sina, jer je za

tvoju nesreću s mopedom podpisala takodje tvoja mati. Francuzi simbole i znakove toliko vremena ogledaju kroz sliku u slici, iz ogledala u zid i zatim oko ugla, da uspeju zavarati i sâmno Nesvesno. Spekulacija je za njih *sophistiqué*, materijalni su seks i rat, i pre nego što koga ubiju iskažu mu još svoj *hommage*. Italijani su se razvili od pomoći za nerazvijene a imena očeva ili materinskog Nadja ne uzimaju ozbiljnije od instant kafe. Nemcima je neprijatno, jer je Evropa tako ponosna na eksperimente kojih bi se sramio čak i Mengele, dobro, Mengele više ili manje, oni moraju prednjačiti u tehnicu. Hrvati se drže balkanske filozofije, svi smo mi kurve pitanje je samo cijena, te se u skladu s mediteranskim moralom jebu uzduž i poreko. Grci veruju da po koji eksperiment ne može škoditi jer njihovo sunce sve štiti od lošeg raspoloženja i samoubistva. Skandinavci izbeglicama nude utočište jer imaju nestašicu žaba za seciranje.

Razbijeni skuter si prodao. Nisi želeo da ga čuvaš za Alekseja kao što si planirao kada si hteo da dinastiju započneš s mopedom, gde bi sinov prvi motor bio očevo skuter. Oporavljao si se, samo si često imao glavobolje, koje su mogle prerasti u višednevne migrene i bolove u vratu i krstima. Sada si se vozio u studio starim crnim mercedesom, većim od naše kuhinje, kojeg si kupio na nedeljnom buvljaku. Bile su mu potrebne popravke, kao nekom kubanskom chevroletu, ali ti si se osećao sigurnim, i auto koji je podsećao na moć gestapovskog vremena, kao crni militarni kožni mantil kojeg si čuvao u ormanu. Odražavao je tvoje umetničko stanovište. Strpljivo sam čekala da ti se povрати polna moć i brinula se za dom i porodicu – dok si spavao već ti je bio tvrd, čak i tada kada si se jedva micao. Nesreća te je promenila, verovala sam da ćemo se zbližiti, a medju nama je rastao zid u kojem nije bilo prolaza. Na tvojim gaćicama sam primetila osušenu spermu i krv. Kakve su te to fantazije obuzele da ih nisi mogo sanjati uz mene? Ko je zauzeo moje mesto koje sam uz toliko rizika jedva ispraznila? Kao normalna porodica, pravili smo se da je sve u redu kada ništa nije bilo u redu, nadzirali smo jedan drugog i verovali da na taj način iskazujemo naklonost, da je kontrola važnija od poverenja, za koje nije bilo više prostora ni u meksičkim serijama.

Prodavala sam knjige u knjižari na gradskoj promenadi, koja je policu o umetnosti smanjila na uštrb okultizma a police za knjige na račun ukrasnih predmeta. Kada se humanistička inteligencija pretvarala da je peče savest zbog trgovačkih spletki u Africi – u kojoj je videla bogato tržište za svoje zastarele proizvode i ideje, za koje Afrikanci nisu imali novaca, ustanovila je fondove za pomoć sa kojima su kupovali potrošnu robu, a ono najbrže potrošeno bilo je oružje. Istovremeno nisu podupirali neproduktivnost obrazovanja i preventive – ali su zato uvezili primerke primarne umetnosti, serijski proizvedene u manufakturama, koje su odražavale stepen istorijskog razvoja, s tim da su crnci radili u jednakim uslovima kao evropski radnici 19. veka, ali ne oni u utopijskim kolonijama, a uz to su i nešto malo zaradili –destostruko. Maske od abonosa, kamene porodične harmonije, žene sa naglašenim zadnjicama u koje su bili zabijeni zardjali kovački ekseri, muškarci sa velikim penisima, prošivnom tačkom (*point de capiton*) primitivnog društva. Više kulture su raspravu o veličini muškog uda nadomestile sa veličinom ženskih a

danas muških, grudi. To dizanje nagona za pola metra prodaje se kao spasenje umirujućeg sveta. Crnac sa ogromnim kurcem nije niti jedan jedini dan stajao u izlogu, svi su buljili u njega i zgražali se nad drskošću njegovog jezika, te se hladili sladoledom koji se cedio po staklu kao da bi svršio od očaranosti prolaznika. Kada je nauka u dvadesetim godinama 20.veka zadala sebi zadatak da klasifikuje rase sveta, obličje Zemlje je bilo kolonijalizovano, razvila se fotografija kao metoda i rasna teorija je bila odgovor na strahove naših fantazmi koje smo preradili u nesvesne metafore i metonimije, i prvo je pokrila polne organe u plemenima koja još nije uspeo osvojiti stid, probodene grudi, usta i nosevi i uši su mogli služiti u istraživačke svrhe, ali ne i muški ud, kojeg je razotkrila Leni Rifenštal, kada se fotografisala sa Nubama. Njihove udove je merila svojom glavom da bi na najrudimentarniji način razotkrila istinu sveta o kojem je tvrdila da ne zna ništa. Mi smo svi Leni Rifenštal, ljubavnici svog vodje o čijim polnim frustracijama ne znamo ništa, transfer svog analitičara, o čijoj kriptanalizi ne znamo ništa.

Loren je bio prvi crnac kojeg sam upoznala. Kada je ušao u knjižaru, došao je direktno k meni, znao je šta traži. Trebao je komparativnu studiju animističkih verovanja sa velikim svetskim religijama. Spajanje, koje se odvijalo pred našim očima moglo je pripomoći razumevanju formiranja vladajućih religija, u njihovim pričama smo skidali velove sve do one o stvaranju sveta preko ljubavnog odnosa. Možda bismo tako lakše razmeli, kako su one postale tako osvajačke, borbene i nemilosrdne a njihovi sveštenici podstrekači ratova. I da li je bilo prihvatanje stranih religija u sopstveni unverzum snaga ili slabost Rima? Da li je ujedinjenje jedina mogućnost prevlasti i preživljavanja? U Ljubljani je studirao međunarodne odnose, to bi mi se činilo više smislenim u doba nesvrstanosti kada samo imali Centar za razvoj samoupravljanja u državama u razvoju. Nakon osamostaljenja bili smo ponosni na nekoliko kraćih predsedovanja međunarodnim organizacijama. Neki su u Ljubljani videli mogućnost za razvoj karijere koju medjutim nisu nameravali tu i završiti. Na slovenačkom, govorio ga je dovoljno da bismo se sporazumeli, nije bilo literature koja bi se bavila tako globalnim pitanjima. Takodje ni medju francuskim izdavačima s kojima smo saradjivali, nismo našli ništa odgovarajuće, ali, mogao bi mu koristiti Tajmsov atlas svetskih religija koji je obećavao komparativnu uvodnu studiju. Bilo ga je potrebno naručiti i sačekati dve nedelje. Pitao je da li ću tada raditi pre podne ili popodne i pozdravio se s vencem pravilnih zuba boje slonove kosti na poetičnom slovenačkom: da su moje oči kao zvezde mesečeve u Gvinejski zaliv. Nije video prsten koji sam nosila na lančiću ispod bluze. Da li je video da sam pocrvenela?

Tada sam radila prepodne. Kada sam se ujutru otuširala, zaboravila sam da stavim lančić. Namirisala sam se s parfumom od mošusa, stisnula grudi sa podupirućim grudnjakom i obukla usku košulju sa dubokim dekoletom. Ništa nisam planirala, premda mi se svidjalo da me je primetio kao ženu, da se ne pita da li sme laskati ili ne, da li sam slobodna ili zauzeta, ima li šanse ili ne, već je samo istrelilo kompliment, kao da bi govorio o vremenu. Bio je ljubazan bez straha da će nekoga uvrediti, ljubaznost retko povredi, pre nas odobrovolji i povrati nam

samouverenost. Ono što naši muškarci nisu sposobni a što stranci znaju, reč stvara čuda, iako se ne bih bunila i da me je neko odmerio od glave do pete i zazviždao za mnom. Tajmsov atlas je došao i dok ga je listao gledao je u moj dekolte, podigao je pogled i pozvao me na sladoled. Bilo je tako odjednom, da sam pristala bez oklevanja. Bilo je vreme za ručak i seli smo kod Konjskog repa na Tromostovju, tako da su nas svi mogli videti a da pri tom ništa ne pomisle. To je bio najsladji sladoled, još niko me nije tako obožavao, razgovao je sa mnom kao sa veštakinjom politologije premda sam samo otprilike znala gde se nalazi Obala Slonovače. Osvajao me je, onako kako smo se mi nekada trudile zavoditi bežbrižne frajere. Iznenadilo me je da se muškarci upravo isto tako trude da bi osvojili ženu. Kako mi je prijalo! Prihvatila sam poziv za gledanje filma njegove zemlje na nedelji afričkog filma u Cankarevom domu. Propustila sam veče slikanja po svili. Niskobudžetni film se svojom konstrukcijom trudio da zadovolji pogled zapadnjaka i uobliču priču s kojom bi se poistovetili Afrikanci. Za mene, iz sveta kopije kopija, gde je umetnost bila još samo razumsko razglabljanje jer je njen emotivni deo ostao hologramska čahura pod nanosima citata, je dodir zavodjenja bio, kada ga oslobodimo suvišnog laskanja, najiskreniji dodir.

Dobila sam novog prijatelja. Razmišljala sam da ga pozovem kući na večeru da bi ga upoznali Aleksej i ti. Sigurno bi ga zavoleli, bio je tako neposredan. Dolazio je iz sveta kojeg smo upoznawali na istoriji umetnosti jer je uticao na modernizam, kada je afrička umetnost na početku 20.veka obuzela evropsko građanstvo. Modernizam je bio renesansa prirodnih odnosa koji nisu nikada postojali. Hteo je da revolucionarizuje društvo i stvori novog čoveka. Čovek se nije promenio, ali zato položaj žena jeste, bio je prvi globalni umetnički projekt koji je dosegao i najudaljenije zaseoke, a njegov obzantelj je bio radio. Stapanje tradicionalnih kanona s ritmom bubnjeva stvorilo je kulturu koja je kao totemizovani Diznijev miš osvojila svet. Ti me nisi pozivao na večere sa svojim partnerima i kada me je Loren pozvao k sebi u studentsku sobu na razgledanje afričkih obrednih maski, odustala sam od razmišljanja o porodičnim susretima. Sakrio je lice pretećom ptičijom maskom, skinuo je košulju i počeo igrati magični ples. Mirisala sam njegov znoj, bela so mu se sušila na tamnoj koži, nisam bila sigurna da li me privlači ili me odbija i nisam se bunila kada mi je otkopčao bluzu, grudnjak, pantalone. Kao sveštenica sam učestvovala u obredu i prepustila se transu. Vodio me je duh, nisam bila odgovorna za svoje postupke, nisam se osećala krivom. Na početku nije mogao da udje u moj hram, imao je tako velikog da sam osećala bol, grč, smirenje, polako prodiranje, blago talasanje, napetost je popuštala, pokreti su postajali jači, razdraženost se iz medjunožja proširila na trbuh, moje telo se oslobodilo svih spona, hučalo je pod njim kao orkanski okean, još nikad se nisam osetila tako ispunjenom, ušao je do kraja, sa kovčavim dlakama mi je držio klitoris, testisi su me udarali po zadnjici, primila bih ga celog, slila se njim i imala ga u sebi. Doživila sam tri orgazma za redom a zatim još zanesenost kakvu još nisam nikada iskusila. Moje telo se napelo kao tetiva a zatim se treslo u oslobadjanju energije. Osećala sam trnce sve do vrhova prstiju, vrištala od ludačkog užitka, on je disao kao mistral, iz naših tela kao da je padala kiša, doživeli smo istovremeno vrhunac kakvog nisam pamtila. Sa razbijajućim srcima smo ležali jedan pored drugog, gusta

sperma je polako curila iz mene, nije mi se žurilo u kupatilo, bila mi je draga svaka njegova izlučevina. A kada smo ti i ja doživeli zajedno orgazam, kada si poslednji put svršio u meni? Uvek si se žalio da mi se nakon poroda raširila nožnica, da ne možeš svršiti u torbi, tebi više nikad nije bio potpuno tvrd, orgazmirali smo s rukom, ubrzo svako sa svojom. A gusar je u torbi našao skriveno blago.

Mama je bila iznenadjena nad mojim interesovanjem za obrazovanje, dok je pazila na Alekseja, ti ne bi ni primetio da me nema da ti nisam rekla kako sam počela da pohađam kurseve afričkih igara i francuskog. Igrački tečaj je vodio Loren, francuski sam se ponešto prisećala iz gimnazije, a s vremena na vreme sam ipak odlazila na časove da sam upoznala profesorku i kolege. Kondicionale doduše još uvek nisam naučila ali sam zato otkrila puno toga o seksualnosti, o čemu žene navodno ne govore. Spoznala sam zašto muškarci o ženama govore u brojevima a o sebi kao o kvalitetu. Brojevi bi ih dotukli gore nego nas, koje se svakodnevno sabiramo. Ukrali bi im prirodno pravo ka porobljavanju, kojim prikrivaju svoju nemoć. Otkrila sam razliku između muškarca koji ženu zadovolji onoliko koliko i ona njega i među onim kome je ona samo majka njegove dece. Obožavala sam seks, nedostajao mi je, a s Lorenom je bilo svaki put sve bolje, što smo se više poznavali bolje smo znali šta nas uzbuđuje. Prihvatila sam ga do kraja, uvek me je pozeleo kao prvi put, i kada je svršio, bio je još uvek uzbuđen. To je bila najskladnija igra, pesnička gimnastika, šta sve nije sposobna privlačnost! Da li sam volela njega kada sam verovala da volim tebe, njegovo božansko orudje koje me je dovodilo u ekstazu, ili sebe, dostojnu požude? Našla sam svoju izgubljenu polovinu bez koje sam lutala po svetu, nisam više osećala potrebu da bih bilo koga izmanipulisala, svet je postao otkrivanje čudesa, i kada bi svako našao svoju polovinu, bili bismo prijatniji i ljubazniji. Da li muškarac koji zadovolji ženu oseća potrebu za osvajanjem tuđih žena, da li muškarac koji nadje svoju polovinu oseća potrebu za osvajanjem tuđih teritorija? Da li su vojskovanje poželeti oni s malim kurcima i torbastim šupcima? Da li smo mi žene krive za ratove kada se starokurcijanci probadaju s mačevima i nasadjuju na bajonete, dok u to vreme mi brinemo za mladokurcijance da ih ne bi uplašili vaginalni monolozii? S Lorenom sam otkrila sebe, kakvom se pre nisam poznavala, nisam se obazirala na druge i nisam mislila na budućnost. Nisam koristila zaštitu. Zbog zdravstvenih problema sam prestala da uzimam tablete za kontracepciju. One su mi narušile hormonsku ravnotežu i imala sam probleme sa štitnjačom koja mi je prouzrokovala brojne zaplete od krvarenja pa do poteškoća s očima. Kada bi muškarci bar malo znali koliko problema imamo zbog tableta, nataknu bi po dva kondoma namesto da ga odbijaju u ime prirodnosti, koju osećaju puno manje nego mi. Ti si pristao na kondome kada nam takoreći nisu više bili ni potrebni. Lorena nisam molila da ih koristi. Htela sam da osetim dodir sluznica, klizenje njegovog uda, još nikad nisam imala u sebi tako debelog, razotrkile su mi se nove dimenzije užitka. Nijedna ruka, nijedan dildo, nijedan plod ne može da nadomesti čudesnu debljinu kurca. Nepristojno je naglas želeći mesnatu batinu, uvredile bismo toliko muškaraca, ali je zato pristojno hvaliti tajlandske prostitutke, pogotovo mlade device, o tome koliko imaju uske pičke. Dimenzije uda su poruka gejevskih oglasa za udaju, a u ženidbenim preovladjuje ljubav prema prirodi.

Nakon par meseci sam shvatila da sam trudna. Bila sem u drugom mesecu. Možda sam to htela. Prvo sam rekla mami koju je to obradovalo. Aleksej je bil star već pet godina i bilo je vreme za drugo dete, za devojčicu. Čerke su sigurnije zbog budućih unuka, sa sinovima je toliko posla i nikada se ne zna hoće li se isplatiti. Prvo si bio prijatno iznenadjen, onda si izračunao da u poslednjih nekoliko meseci nisi svršio u meni. Da li sam se oplodila preko levka, kao one lezbejke na A-kanalu – jedna je bila slična tvojoj mami, druga tvom ocu – pitao si me. Nisam znala da mogu takodje sama da se oplodim, te serije nisam uzimala tako ozbiljno i bila sam zgrožena. Kako onda? Da li si opet spavala sa mnom dok sam spavao? Uvek si se iznova sećao mog početnog pokušaja, da sam te, kako bih dokazala da je tvoje neinteresovanje za mene posledica strahova koji u snu nestaju, uzbudila u spavanju i htela da sednem na tebe, ali ti se se probudio i nisi nastavio, već ti je erekcija u trenutku splasnula. Nisam se više igrala nekrofilke, nisam se mučila oko muškarca koji se za mene ne bi potrudio niti toliko koliko ima crnog ispod nokta, postojao je neko ko me je nosio na rukama kao kraljicu. Rekla sam ti da se vidjam s drugim. S kim? To te je prvo zanimalo. Da li ga ti poznaješ? Da li je neko od tvojih prijatelja, poznanika, poslovnih partnera? Stranac je. Prvo olakšanje. Koliko vremena? Odakle je? Koliko je star? Spavate zajedno? Student je. Drugo olakšanje. Iz Afrike. Kako iz Afrike? Sa Obale Slonovače. Da li je crn? Da. Trudna si sa crncem? Hoće dete biti crno? Pa, malo sigurno hoće. Pa ti si luda, nisi normalna! Sigurno imaš sidu. Tamo je svi imaju. Šta nam to radiš! Roditeljima si to rekao malo drugačije. Da sam imala avanturu sa crncem i da nisi siguran čije je dete. Najpre su me poslali na testiranje za sidu. Dva puta. Rezultat je bio negativan. Vatra na krovu se rasplamsala. U gašenju su se udružile tvoja i moja porodica koje doduše nisu imale puno toga lepog za reći jedna o drugoj. Šta ako se rodi obojeno dete, da li se to vidi na ultrazvuku? Katolici ne mogu uzgajati pagansko dete. Loren je bio iz hrišćanske porodice, ali crni hrišćanin je kao farisej. Naše društvo još nije zrelo, ne bi bilo pošteno prema detetu da bi mu bila učinjena nepravda. Nikada nije još pravi trenutak. Po internetu smo tražili sve moguće izvitopenosti i perverzije, ali na ulici je bilo merodavno mišljenje komšija. Ne možeš nam napraviti nešto tako, pomisli šta će reći ljudi, neću se usuditi da izadjem na ulicu, moljakala je mama, a otac je bio naviknut da naredjuje. Ukoliko se tako odlučiš, možeš otići s njim u slamnatu kolibu pa budi kokošija princeza. Nisam mu tada usudila reći, da li slučajno mislio na takvu u kakvoj je i sam bio rođen, i nije bilo u Africi, kao što nisam spomenula ni kokošinjac, u kojem je imao prvo seksualno iskustvo. Stare device koje nisu videle poštenu kurac nigde osim kod konja su znale toliko toga da kažu o bračnoj vezi i dečijem blagoslovu, svaki zafrustrirani pederko koji je verovao da će biti manje tetka ako još nekog sličnog stavi u bračni jaram, mi je popovao o dužnosti žene - u porodici smo ih poznavali, sažaljevali smo njihove supruge koje su pokušale da nas zabave lascivnim vicevima, kao što su žalili mene dok sam bila uzorna, i kao što me sada mrze jer sam učinila nešto što se oni ne bi usudili. Nakon ispovednih sakramenata porodični savet je zaključio da je abortus jedino prihvatljivo rešenje. Bila sam u trećem mesecu, kao muslimanka koju će porodica isključiti, oduzeti joj dete, i onemogućiti joj egzistenciju ako se bude usudila da pokaže ko joj se sviđa. Na bogatoj strani sveta koja je radila ono za šta je druge kažnjavala, sirota kao crkveni miš, otpor mi je posustajao. Lorenova porodica bi se pobrinula za dete ali ja ih nisam zanimala. Njemu se



obećavala diplomatska karijera, kojoj sam ja bila smetnja. Svi oko mene su se osećali odgovornim da za mene sredjuju stvari, jake struje su me nosile, čas na levu, čas na desnu obalu. Bila sam medju prvima koji su demonstrirali protiv ograničavanja prava na abortus. Protiv toga da bi ženama muškarci naredjivali kako će koristiti svoje telo i život, oni, koji nisu nikada sami odgajali dete. Majčinska ljubav je nakon razvoda značila da će žena brinuti za naraštaj a da muškarci mogu prekinuti svoje očinstvo ukoliko dete nije ispunjavalo njihova očekivanja. Za to su krivili majke za vaspitanje, dok su oni bili zaposleni s važnijim stvarima. Čak su i sxdespoti brinuli za svoje potomstvo, a naši razvedeni muževi su tužakali majke za svaki cent. U meni je raslo nešto živo, nešto predivno. Neko je bio sa mnom. Teško sam razmišljala o njemu ili njoj kao o zametku bez imena. Kada smo razgovarali slala sam mu poljupce, trudnoća je drugo stanje, živim s tobom kojeg ću roditi, ili ne. Okrutna je odluka drugih šta moram da uradim za njihovo dobro ime, a da mene ni ne pitaju i da tebe ne imenuju.

### *Jesen*

Šta sam mogla da uradim? To je bila moja porodica, druge nisam imala. Dugo sam ležala na stolici sa raskrećenim nogama poduprtih s hladnim metalom, u prostoriji je bilo hladno, taj mesar mi je izgredao pola trbuha, probadao me je tako strašan bol da sam mislila da ću umreti, zamaglilo mi se pred očima, a sestra me je neprekidno pitala: Šta ćeš raditi? Reci mi šta ćeš raditi? Ostani s nama! Pričaj sa mnom! Šta ćeš raditi? Krvarila sam, bilo mi je loše... pita me hoću li da ga vidim? Povraćalo mi se, misli su mi se usporile, šta će napraviti s njim? Ostala sam u bolnici, krvarenje nije prestalo, i napravili su dodatne pretrage. Analiza tkiva je otkrila ciste na jajnicima. Da bi me spasili od opasnosti, odstraniće mi ih. Porodica je bila uz mene. Više puta si se javio. Od trudnice sam postala rakasta, a od porodilje skoro umirujuća. To je rutinska operacija, puno žena ju je imalo i sasvim normalno nastavilo da živi nakon nje. Imam dete i porodicu. Kada sam se vratila kući, bila sam drugi čovek. Nisam više bila preljubnica, bila sam uškopljena. Dugo sam bila na bolovanju, mama mi je kuvala kokošije supe za oporavak, otac je bio ljubazan, jer je kao i uvek imao pravo, ti si mi donosio cveće, kao u bolnici. Svaki snopić je govorio da ne možeš da nadješ ni reči utehe. Lorena nisem više videla. Navodno je za mene tako bilo najbolje. On se nije slagao s tim da abortiram njegovo dete, a u njegovoj porodici za mene nije bilo mesta. Moji su mi preko veze sredili polovičnu invalidsku penziju. Radila sam po četiri sata i posvećivala sam se Alekseju. Dobila sam novi posao sekretarice kod nekog starog direktora gde nisam dolazila u dodir sa strankama. Ti bi se naveče ranije vraćao kući i zajedno smo večerali dok nisi zaključio da sam dovoljno ojačala, da se ti možeš opet punom parom posvetiti poslu. Poćemo da gradimo kućicu i da se preselimo na svoje. Koliko je mladih porodica priželjkivalo da žive same ali su se njihovi roditelji žrtvovali za njih da bi ih u tome sprečili. Roditelji nisu mogli da žive bez svoje dece, za njihovo dobro su se tako iscrpljivali, da veza bez tog pogona ne bi mogla preživeti, a deca se pak nisu usudila da se odluče da razlikuju odgovornost za sebe od one za roditelje. Simbioza krošnji je najedala koren. U Sloveniji su tokom sazrevanja nacije počeli da niču seoski

dvorci - kao da su se prisećali onog potisnutog statusa kada su slobodni seljaci sa šeširom ustoličavali kneza u seoskoj odeći - i sada je svaki dvor sebi pripisivao suverenost koja će osujetiti državu.

Navezala sam se na Alekseja. Krenuo je u prvi razred i zajedno smo ponavljali ono što su učili u školi. Pored toga je učio engleski i već je mogao da sastavlja i govori neke jednostavnije rečenice, učio je da svira violinu, na šta smo ga morali siliti, ali je zato s radošću igrao fudbal i pokazivao mi trikove s loptom. Dobijao je vaspitanje koje su imala deca iz boljih porodica, učio je sve ono što mi nismo. Deca će ostvariti roditeljske želje. Pre su ga na sve te aktivnosti vozile bake, sada sam ga ja sama, i čekala sam ga na klupama po školskim hodnicima zajedno sa bakama, koje su mi poveravale kako snajke uništavaju njihove sinove, kako ceo božji dan rade da bi mogli sebi sve priuštiti, sve što je danas potrebno, i dok one kuvaju, peru i čuvaju decu, snajke hodaju na kurseve i obrazuju se, a sve bez ikakve potrebe jer njihovi sinovi dovoljno zaraduju. Lenje su, čak ni za decu ne brinu i vraćaju se kući kada ova već spavaju. Ranije je bilo drugačije, znalo se šta radi muškarac a šta žena, žao im je njihovih vlastitih sinova, poželetele bi im puno bolje žene, takve koje bi ih podržavale dok se oni dokazuju na poslu, još sreća da imaju njih, da im pomažu, šta će biti kada njih više ne bude, ko će brinuti za njihove sinove, ko će im prati i peglati košulje, ko će im ujutru kuvati kafu, a samo one znaju kakvu oni piju. Vide da sam ja drugačija, takvu ženu bi poželetele svojim sinovima, onu koja brine za muža i decu. Dužnost baki je nedeljni ručak s govedjom supom, svinjskim pečenjem, prženim krompirom i zelenom salatam sa pasuljem, i to da se naveče opuste pred emisijom koju vodi za njih najpoželjniji zet. Spoznala sam da nisam samo ja nesrećna. I da me Aleksej urećuje. Deca su neposrednija, pokažu kada ih razveseliš i kada ih povrediš, ne prodaju svoje progutane suze dugogodišnjeg gneva strancima po školskim hodnicima. Na dečijem igralištu je vrveo život, veselje osmeha i toplina zagrljaja. Svaki dan je naučio nešto novo. Brzo je rastao i što je postajao muževniji, ja sam bila sve ženstvenija. Bio je moja spasonosna slamka.

Sam si našao novog saradnika. Nisam se više trudila da tražim ljude s kojima bi mogao da radiš a da oni ne bi ugrožavali moj položaj. Pomagaće ti honorarno kod sklapanja poslova i pisanju slogana i scenarija za spotove. Bio je traženi copywriter i priznati novinar, koji je u uglednom nedeljnom časopisu pokrivaio područje vaspitanja. Bio je magistar psihologije a magistrirao je seksualno ponašanje šimpanzi u Trstu. Kod nas ne rade eksperimente na majmunima. O njima smo govorili kada smo mislili na homiće, jer je bilo politički nekorektno govoriti o eksperimentima na ljudima. Koje su tajne namere tog vaspitača? Koga samo može zanimati to na koji način šimpanze jedan drugom onjuškaju ružičaste zadnjice? Pozvao si ga k nama na večeru, da ga upoznam, da vidim kako je poseban, kako je svestran, talentovan, duhovit, i kakav je stručnjak za vaspitanje. Tvoja mama tvrdi da sam Alekseja previše vezala uz sebe, naravno da dete treba majku, i razumeš da sam imala krizu, ali sada je vreme da idemo napred i da pustimo i druge da dišu. Biće nam lepo. Na Alekseja će dobro uticati muško društvo. Još nikada nisi

pozvao u kuću svog podređenog, uvek si održavao distancu, i privatno si se družio samo sa uticajnim direktorima koje si pozivao u poznate restorane jer naše potkrovlje nije bilo odgovarajući prostor. Ovaj psiho je već bio tvoj partner.

Već dugo nismo imali goste na večeri i htela sam da se iskažem. Na pijaci sam nakupovala sveže povrće, voće i lososa. Ribe su najprikladnije rešenje za domaćina, samo ih staviš u pećnicu i posvetiš se gostima; ako želih da ih poslužiš mesom, provedeš više vremena u kuhinji nego za stolom. Otišla sam do kozmetičara i frizera, džet set friziraju muškarci, i obukla unikatnu kreaciju priznatog kreatora i kostimografa. Alekseja sem obukla u pantalone za misu i košulju, koje nije nosio još od pričesti. Zajedno ste došli iz studija, doneo mi je flašu 'kjanti klasiko', vrlo poznato godište, nije se informisao o tome da više volim pivo jer nakon vina imam kiselinu u želudcu, tako da su flašu nakon večere ispraznili sami prepoznajući u bukeu pokošenu travu i divlje trešnje. Alekseju je doneo novu igru za plej štejšn, s kojom je zabavljao celo veče. Znao je da privuče ljude, razgovarao je o svemu, o umetnosti, o politici, o sportu. Aleksej je na početku kratko odgovarao na pitanja da bi ga ubzo i sam počeo ispitivati o fudbalu, jahanju talasa i sviranju klavira. Mene je zabavljao temama o postojanju matrijarhata kod majmuna i sa dominantnim rodoskrvničkim ženkama, bio je samouveren, ljubazan i šarmantan i ti si se sve vreme smejavao. Zabila sam nokte u narandžu, oljuštila je i ponudila svakome komadić. Kada si otišao u toalet, on mi je ugladjeno rekao da kulturni ljudi upotrebljavaju naranžu kao mrtvu prirodu ili iz nje cede jutarnji sok a da je jedu samo neuki. Sramila sam se narandže koju sam kao devojčica dobila za Svetog Nikolu, u košarici medju suvim voćem, i toga da sam joj se obradovala više nego šargarepi na Snešku. Sjedinio je našu porodicu, mogla bih mu biti zahvalna za sve večere koje je preživio s nama. Ali ja sam napola želela da bi mu se dogodila nesreća kao u onim serijama bez kraja u kojim scenaristi usmrte zlikovca kada gledaoci požele da ga se oslobode, a onome ko je to tiho priželjkivao naprte neku krivicu, od koje će biti oslobođen, kada se dokaže pravda. Preko dana sam bila zaposlena radovima i obavezama, naveče kada bi Aleksej zaspao, ja sam sedela sama pred televizijom i često me je pekao želudac. Pivo me je opustilo i smanjilo napetost, pola flaše i još druga polovina, da sam lakše zaspala. U podrumu smo imali sanduk piva za nenajavljene goste koji nisu dolazili, ponekad si ti popio koju, kada si s Aleksejem gledao prenos utakmice, inače bi se pokvarilo. Vitamin B je dobar za kosu i ne razjeda želudac.

Kako ja nisam skijala, u Austiju si vodio novinara i Alekseja koji je bio oduševljen nad svojim prvim bordom. Ja ne bih imala šta da radim visoko u Alpima gde imaju takodje i noćno skijanje. Rana na želudcu me je budila u tri, u četiri noću i nisam mogla zaspiti dok je nisam nahranila. Savetovali su mi kiselo mleko ili kiselu vodu ali žgaravicu je samo pivo moglo da priguši. Vratili ste se preplanuli, s belim krugovima oko očiju kao Miki Maus. Da li sam dobro? Jesu li gosti popili pivo? Kako prija odmor! Prvi put sam bila sama u kući otkad sam rodila - zagrlio si me oko struka - više puta bismo morali da te malo rasteretimo. Aleksej je pričao samo o svom novom prijatelju, kako ga je učio bordanje, dozvolio mu da ide u saunu prvi put, jer smo se bojali za

njegovo srce od kada si ti imao aritmije. Pričao je o tome kako ga je pobedio u ručnom fudbalu i takodje u pokeru za šibice. Pokazao se kao poznavatelj dečije duše. Mažda su mali ljudi kao veliki majmuni. Zahvalila sam mu se za sve što je učinio za našeg sina. Malenkost, on voli decu, kao da su njegova. Bilo mi je potrebno pivo, silno sam želela jedan gutljaj, da li ćete nešto popiti, ne hvala vozim, pa baš zato, pij i vozi! Nisam više mogla da glumim i zadržavam ljubazan osmeh, da izigravam samostalnu ženu, kada sam bila iz dana u dan sve više napuštena. Postala sam zajedljiva i umorna, a ti si se prituživao na moj zadah iz usta.

Aleksej je molio da ga na treninge vozi njegov novi vaspitač. Fudbal je muška stvar i mame skoro izazivaju sramotu. Složio si se a da me nisi ni pitao. Vaspitanje našeg deteta nije više bila naša stvar, ni stvar naših roditelja, tetaka i stričeva. Sada se pridružio još specijalac sa pravom na nadglasavanje, jer si se ti uvek slagao s njim. Često nam je dolazio u posetu tako da me je mama jednom pitala da li dolazi zbog mene ili zbog tebe? Sa nama je išao na nedeljne izlete u planine, u močvare, u kraške pećine, gde inače pre nismo nikada išli. Za sve je imao priče, od jedinstvenih mahovina na visinskim barama do Platonovih senki u Danteovoj pećini. Kada si predlagao da nam se pridruži na odmoru i da nam pomogne oko čuvanja Alekseja, bilo je krajnje vreme da ga se otarasim. Predlagala sam razgovor i hteo si da je prisutan takodje i on. Ali ja bih baš o njemu htela da razgovaram! Utoliko bolje, neka čuje i on, insistirao si. Za ime boga, pa nije deo porodice! Mogao bi da bude! Ne dok sam ja živa!

Svi su pre od mene znali da ste više od prijatelja, kako su to nazivali roditelji. Zatvarala sam oči, sve dok je bilo moguće. Godinu dana me nisi ni dotakao, niti pretvaranje sa samozadovoljavanjem nismo više uprizoravali. Napala sam ga pred tobom. Neka ostavi na miru mog muža, dete i mene, neka se pokupi i ode u Trst i opšti s majmunima u kavezima, gde i pripada. U jednoj rečenici si izgovorio da sam histerična, neurotična i psihotična, kao da si upravo pročitao pola Žižekove knjige, neka idem na lečenje, jer takva kakava sam detetu više štetim nego koristim. Počela sam da bacam na njega sve što mi je došlo pod ruku, po njegovom dizajnerskom odelu se lepio načo sir cedeći se, trouglasti ljuti čips bi mu najradije zdrobila u šupku, pa bi video moj načo desnudo i vestido. Otišao si za njim, povredjen više od njega, ostala sam sama medju olupinama i tortiljama koje su škripele po podu. Popiščila sam se na njegovu stolicu da se nikad više ne bi vratio, htela sam da ostaneš sa mnom čak i ako me nikada više ne dodirneš, nisam mogla da podnesem da od njega dobijaš ono što ti ja nisam mogla dati.

Pozvala sam tvog tajnog terapeuta kojeg sam poznavala pod šifrom Petar Klepec, što do sada nisam nikada uradila. Uvek bi se on prvi obratio meni kada je bilo potrebno. Još kao art picke nas je vodio u osvajanje tvrđava, i preobraćanje homića u hetiće. Jasno mi je dao do znanja da se sa mnom bavi samo zato jer sam bila primer koji je potvrdjivao njegovo uverenje da se svako radja biseksualan a da ga društvo i urodjena naklonost prisiljavaju bilo u jednom bilo u drugom

pravcu. Objasnio mi je da se doktrina promenila, da se ne radi više o izlečenju, koje može dovesti do reakcije, već da pokušavaju da smanje značaj polnog identiteta koji je samo jedan od mnogih, i to još sasvim privatan, koji ne pripada javnosti. Nisam razumela na koji način se to slaže s medijima koji su svoj identitet sve više gradili na seksualnosti. I šta to znači za moju porodicu? Tu se ništa ne može učiniti! Udji u njegov mozak, ubaci mu osećaj krivice zbog mene i izbij mu tog nevaljalca iz glave! U snovima mu izrežiraj 3D porodicu, tako da budan zna šta je ispravno a šta pogrešno! Ali to nije u njegovom domenu. Svojevremeno je bilo! Sada su druga vremena. Moj život je bio za njega tek neposrećeni pokušaj, od kojeg je imao korist jedan perverznjak. On, koji me je vodio u taj odnos, sada se okrenuo protiv mene, za sve je imao rešenje osim za mene. Kupila sam tri para cipela. Tako smo lečile zapadnu civilizaciju. Ili smo spašavale pederski fašizam? Pederušama smo radjale sinove jer to nisu mogli njihovi ljubavnici. Bile smo maske, da njih ne bi linčevali.

Više puta si prespavao kod njega, žalio si se da te napadam. Zatim si se preselio k njemu. Zajedno ćete početi da gradite kućicu na periferiji grada. Rekao si da sam postala nervna razvalina. Tvoja majka te je podržavala. Danas to nije ništa posebno ako se dva prijatelja vole, osim toga imaš dete i ljudi neće moći ništa govoriti, misleće da ti je umrla žena koju ne možeš da preboliš, i za slavnog slikara, reklame su za tvoju majku inače bile jedina prava umetnost, je u svakom slučaju primerniji priznati novinar nego napola invalidna sekretarica, koje ga je varala sa crncem. Kolektivno ste zaključili da moji roditelji loše utiču na Alekseja, da ga čine previše razmaženim, dok ga ja zanemarujem jer imam sve češće depresije i po više dana ne izlazim iz pidžame. Nikad nije bio dobro ništa što sam napravila, jednom sam mu posvećivala previše pažnje, drugi put premalo, ti nisi nikada bio kod kuće, ponekad ga cele nedelje nisi video, a sada si nas učio šta je za njega najbolje. Ti i taj tvoj privezak, koji još nije video bolesno, razdraženo ili bezvoljno dete i koji je dojenče uživao jedino s kiselim krastavcima. Ja sam bdela nad njim dok se on vozio po svetu od jednog do drugog kursa španskog. I ja bi se takodje učila portugalski i katalonski i igrala bih na karnevalu u Sidžesu kao kraljica noći. Zbog malog deteta nikad nismo išli dalje od kupovine po Austriji i Italiji. Zar ti na mom mestu ne bi bio na dnu? Imam pravo da budem depresivna! Još dete huškate protiv mene, da sam loša majka, koja pije, koja je bez volje, bez elana, bez planova za budućnost. Iz dečijih usta sam čula, da li može da ide za raspust kod oca, gde je i tako bio svaki drugi dan. Rekla sam da ćemo nas dvoje ići na odmor u toplice, tamo imaju tobogan i akvagan i brzake i talase, i slapove – odbio me je, da je prevelik za te gluposti i da je to dosadno, jer su tamo samo penzionerke sa malom decom. On želi za raspust na drugi kraj grada, tamo gde se nešto događa. Zatim si razotkrio strategiju, za praznike neka dolazi k meni a živeće kod vas. Poludela sam, potpuno mi se smračilo, sa glave nametljivca sam trgala kosu u pramenovima, sve ste upotrebili protiv mene. Dete može birati kod kojeg roditelja će živeti nakon razvoda. Aleksej za to još nije bio dovoljno star. Mogao je da izrazi želju, što ste ga dobro naučili, ali će se morati sudski dokazati da sam lošija majka od te tvoje rupe pune prazne školovane nadutosti.

Na sudu se tvoj ljubavnik nije pojavio kao nova mama, već kao dopisnik za svoj časopis. Dospela sam u medije. Konačno takodje i ja. Napisao je dirljivu priču o tome kako i očevi imaju pravo na starateljstvo, pogotovo kada žele da dete zaštite od alkoholičarke koja bi ga tukla ako ne bi napravila još i puno gore stvari. Sudija, koja je svaku večer čekala dnevnik da bi uhvatila tvoje reklame u udarnim terminima, ne bi bila tako oduševljena nad uticajem dva dupeguzca na mališana sa dečaćki počesljanom glavicom. Tvoja mama i tata su posvedočili o tome da ćete mu nuditi siguran i topao dom. Kada je Aleksej pred sutkinjom izjavio da želi da živi sa ocem i da se mame često puta boji, to je prevršilo svaku meru. Prstom sam pokazala na slavnog novinara pitajući zašto misle da taj peder ima više prava na moje dete nego ja, zašto misle da će ta podmukla glista, koja u životu nije rizikovala nikada ništa osim hemoroida, biti bolja mama nego ja, koja sam ga rodila i očigledno dobro vaspitala, da se tako otimaju za njega. Neka piše o sebi, kako iskorišćava maloletnike, a ne o meni, koju poznaje tek toliko da joj je zaveo muža, a sada hoće još i moje dete. Sledeći put je tvoj advokat pročitao spisak antidepresiva i antipsihotika koje sam dobijala na recept. Dokazao je da sam nestabilna, homoseksualnost se nije pominjala, ta reč nije spadala na sud. Aleksej je dobio novi dom i novu mamu koja ga je volela kao prava.

## Zima

Nisam mogla, da kao ti, ostanem u istom gradu. Prvo sam otišla na selo, a zatim sam se u Trstu ukrcala na brod i otplovila na jug. Ostrvo je mirisalo na narandže i oleandre, u maslinjacima sam trčala za senkama, za mnom se kretalo sunce, koje je izranjalo iz jednog beskonačnog plavetnila u drugo. Jedna plavuša me je molila za giros iz kojeg se još pušilo. Daj evro, ne treba mi meso, već uzo, kravo severnjačka koja si se došla jebati sa domorocima, jer kod kuće od pijanih muškaraca ne dobijaš ono šta ti treba! Po zimi smo ispod krošnji došli u grad u skloniše predvorja. Čak i najveći samotnjaci su se pridružili grupi i pripovedali su svoje priče. Svačija je bila drugačija, mogli smo je razumeti i saosećati s njom. Samo moju niko nije razumeo i najviše što sam mogla da očekujem je bilo zašto sam se uopšte obesila na tog tipa ako sam znala da je dvocevka. Za Božić su igrali kolo oko vatre zapaljene od smeća, kao da bi se radovali rodjenju odrešitelja, uz porodično ognjište, i napušteni od samih sebe, vraćali su sebi trunčicu ljudskosti preko sećanja. Jevreji koji su stajali u redu ispred plinske ćelije nisu bili tako sami kao ja, majka, kojoj su ukrali dete radi pederske sreće. Bura je oštro duvala sa ledenih vrhova, mi Aleksandrijke znamo kada hladnoća dodje do kostiju. Nisam prestajala da kašljem, iskašljavala sam svoje uškopljeno telo dok se nije isušilo u krila cvrčka. I sada sam opet kod kuće.

Sada sam u kućici na kraju grada, u onakvoj o kakvoj smo sanjali. Prozori su ofarbani kao licitarsko srce i tu živi srećna porodica. Aleksej je veselo i živahno dete. Ništa mu ne nedostaje. Moj hladni pobratim mu peva iste pesme koje sam mu pevala ja. Dekle je po voda šla, Moj očka

'ma konjička dva, Marko skače, Čuk se je oženil ... Samo materin zagrljaj ne može ništa da nadoknadi. Često, pre nego što zaspi, pita za mene, ja sam kao andjeo na nebu, otkada sam duh o meni lepše govore, u detetovom sećanju ću zauzeti pozitivno mesto. Rasprave O vaspitanju, koje je napisao moj daljnji rođak su doživele više izdanja i prevoda. Zajedno ste vodili uspešnu marketinšku agenciju, pod uticajem njegovih teoretskih stajališta si opet počeo da slikaš i spremao si se za prvu samostalnu izložbu nakon deset godina. Svima je bilo bolje bez mene. Kao pasja grofica nisam se odala da sam tu jer sam živela onako kako sam oduvek želela. Mogla sam da udjem bilo gde i u bilo koga, i spavala sam s kim sam htela. Pazila sam na tebe, na nas, ponekad bih se prikrala u tvoje snove tako da sam ti nedostajala. To me je zadovoljilo i to mi je bilo dovoljno.